

Jean-Paul Van Kerckvoorde en Stijn Hebbrecht

Door zijn rustieke bouw valt de twee jaar oude vleesveestal van Boterhoek nv amper op in het landschap. Het bouwwerk telt diverse technische snuffjes.

Ras:	maine anjou of rouge des prés
Aantal stuks:	150
Aantal hectare:	22 ha gras en 8 ha mais

An het baksteenprofiel op de muren valt niet af te lezen dat het gebouw uit een aaneenschakeling van prefab-elementen bestaat. Ook het nieuwe kavelpad is niet zomaar van beton gemaakt op Boterhoek nv in het Oost-Vlaamse Lovendegem. Het is fraai afgewerkt met een in beton gedrenkt klinkerpatroon. Met trots schuiven bedrijfsleider Jean-Paul Van Kerckvoorde en medewerker Stijn Hebbrecht de poorten van de nieuwbouwstal open. Het frisse klimaat en het binnenvallende licht geven het bouwwerk meteen een opvallend luchtige indruk. Tegen de draagbalken van het dak is een dikke laag isolatiemateriaal geschroefd, wat de stal binnenin extra helder maakt.

‘Voor de bouw hebben we ideeën bij een vijftiental boeren opgedaan’, zegt Jean-Paul. ‘Elk van die veehouders heb ik gevraagd om de voor- en de nadelen van hun stal op te sommen. Op basis van de positieve elementen uit al die praktijkervaringen is deze stal ontworpen.’

Gemotoriseerd stroplatform

Een opzienbarend voorbeeld van de opgedane bouwvideeën is het gemotoriseerde stroplatform dat op twee rails boven de ingestrooide boxen rondgaat. ‘Met een strobblazer krijg je niet alleen veel stof in de windzeilen, maar ook in de longen van de dieren.’ Terwijl Jean-Paul alles uitlegt, demonstreert Stijn het traject van het stroplatform, dat door zijn compacte vorm de ventilatie in de stal niet hindert. ‘Met dit systeem strooien we de boxen nog handmatig in, maar dan op amper

Ruim zeventig procent van de donkerrode rouge des prés kalft natuurlijk af op Boterhoek nv

Fokken op minder keizersneden

Het donkerrode vel met witte ledematen en de witte staartpunt zijn karakteristiek voor de ruim 150 rouge des prés. Vleesmassa en groeisnelheid zijn de belangrijkste fokdoelen op Boterhoek nv in Lovendegem, waar recent een nieuwe stal verrees.

tekst **Annelies Debergh**

zes tot zeven minuten tijd. Je hebt in die tijd meteen ook alle dieren gezien.’

Het isoleren van de stal was een bewuste keuze. Niet alleen het dak, maar ook de muren bevatten een dikke laag isolatiemateriaal. ‘Zo kan het vocht in de winter niet tegen de wanden condenseren en blijft de stal altijd droog en blijven de muren schoon. Vocht in de stal betekent bacteriën en die wil je niet hebben.’

Een weerstation boven op het dak van de vleesveestal regelt de luchtinlaat door het aansturen van de windzeilen aan de zijkanten van de stal. Naarmate de zon meer schijnt en de buitentemperatuur hoger wordt, neemt ook de opening stelselmatig toe. Een aangepast klimaat is belangrijk, aangezien de nieuwbouwstal behalve de hoogdrachtige koeien ook de pasgeboren en de jongste kalveren huisvest. Het oudere jongvee komt in een aparte hellingstal.

Kalveren ‘droog’ zetten

‘De kalveren gaan hier altijd apart liggen.’ Jean-Paul toont de middelste van drie naast elkaar gelegen boxen waarin twee kleine openingen de jongste dieren toegang verlenen. In deze boxen geven de bedrijfsleiders de kalveren extra krachtvoer en aangepast ruwvoer tijdens de zoogperiode. ‘Vroeger hadden we bij het spenen vaak last van kalveren die lang bleven huilen naar de moeder. Nu we de kalveren op deze manier bijvoeren, hebben we daar geen last meer van.’

De kalveren worden op een leeftijd van drie maanden definitief weggehaald bij de moederdieren. ‘Vaak doen we dat door

soms een koe weg te halen. Zo zetten we de kalveren geleidelijk aan droog.’ Het gaat in elk geval in die volgorde: eerst verhuizen de koeien naar andere boxen, pas later de kalveren. ‘Zo verminderen we de stress bij het spenen.’

Terwijl ze door de boxen lopen, halen zowel Jean-Paul als Stijn af en toe enkele van de favoriete fokkoeien naar voren.

Twee rails geleiden het stroplatform over de boxen

Eén keer daags alleen graszaadhooi

De aaneengeschakelde reeks behandelboxen vergemakkelijkt de arbeid

‘Meer dan duizend kilo is voor een koe niet uitzonderlijk’, vertelt Stijn en hij wijst een paar voorbeelden aan. Ook van de kalveren wordt op regelmatige tijdstippen het gewicht gecontroleerd. Jean-Paul haalt er een lijst bij en wijst op groeiresultaten van 1,2 tot 2,2 kilogram groei per dier per dag. ‘We pogen altijd zo veel mogelijk met de betere dieren te werken. Bloedlijnen die beter scoren op groei, zetten we ook langer in voor de fokkerij.’

Nog meer gegevens worden vastgelegd. Zo hangt in de stal een stallingstijl waarop gekalfde dieren, kalf en ook de wijze waarop de geboorte plaatsvond, zorgvuldig worden genoteerd. ‘We ijveren voor

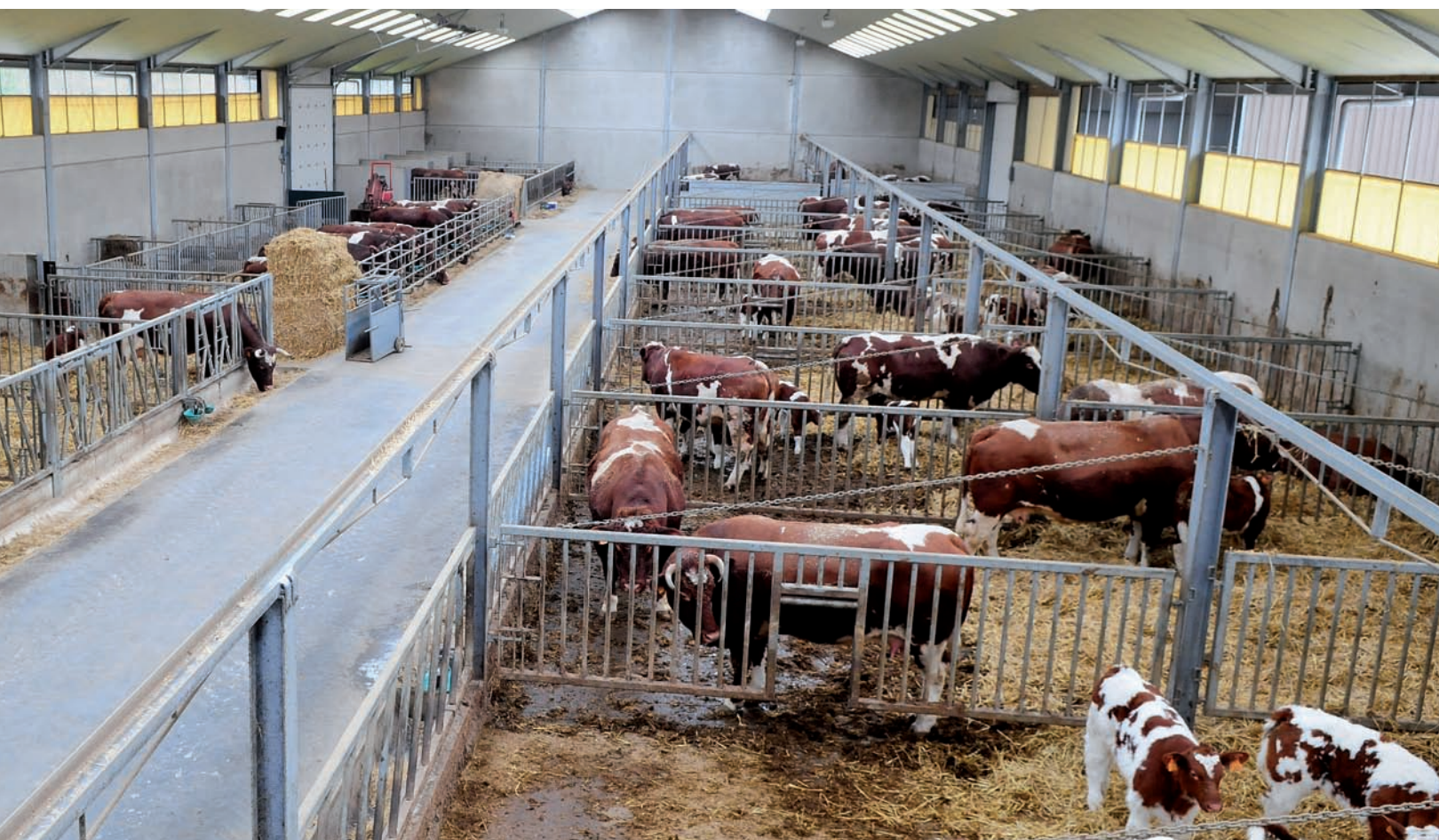
minder keizersneden’, legt Jean-Paul meteen uit. Hij geeft aan de markt voor te willen zijn op het vlak van natuurlijke geboorten. ‘De Scandinavische landen weigeren keizersneden, in Engeland komt het op de verpakking en ook in Nederland houden supermarktketens steeds meer rekening met natuurlijke geboorten. Als het in Brussel regent, dan voel ik het hier druppelen. Wij willen bewust keizersneden tegengaan.’

30 procent keizersnede

Momenteel is het percentage keizersneden in de veestapel nog ongeveer dertig procent. Vaak gaat het al dan niet toepas-

sen ervan samen met een verkeerde ligging van het kalf of gewoon een zware geboorte. In de meeste gevallen volstaat trekkracht. Om de afkalfmachine in te zetten, is achter in elke box voor het huisvesten van kalfkoeien ook een ring voorzien. ‘We registreren altijd hoe een kalf ter wereld komt. Vaarzen die natuurlijk kalfden, daar werken we mee door. De anderen komen op een soort zwarte lijst. Die zullen we sneller afvoeren.’

Het jongste kalf dat in de stal loopt, een stierkalf van 82 kilo, kwam wel met een keizersnede ter wereld. ‘In dat geval is het een noodzaak en we zijn er met de keizersnedebox ook goed op voorzien.’

Beugel in box voor bevestigen veeverlosser De keizersnedebox bevat een katrol met verloskettingen en water op de juiste temperatuur

Het lokaaltje met keizersnedebox telt alle benodigdheden om efficiënt een kalf te verlossen. Zo hangt er centraal een katrol met verloskettingen voor de verlossing van het kalf en voorziet een thermostatische kraan in aangepast warm water. 'Ik heb het niet zo begrepen op emmers', voegt Jean-Paul daar snel aan toe. 'Daar kunnen ook weer bacteriën in groeien en er gaat niets boven vers water uit de kraan.'

Behalve een goed uitgeruste keizersnedebox beschikt de stal over verwarmd drinkwater. 'Wanneer het water erg koud is in de winter, zie je dat de zoogkoeien minder drinken en de kalveren minder melk ter beschikking hebben. Door het leidingwater op te warmen tot 16 à 17 graden Celsius blijven de koeien genoeg water opnemen en blijven ze goed aan de melk.'

Verderop is een behandelstraat. 'In principe kan één man hier de meeste hande-

lingen alleen in doen.' Stijn somt voorbeelden op als het kunstmatig insemineren van dieren, scheren of behandelen van vee. 'Al het hekwerk in de stal is er op voorzien de dieren zo veel mogelijk alleen de baas te kunnen.'

Gewicht compenseert prijs

Dat het vee zo handzaam is, was een van de voornaamste redenen waarom de keuze destijds op maine anjou of rouge des prés viel. 'Franse vleesveehouders hebben vaak een paar honderd hectare en daarnaast nog een veestapel. Ze kunnen het zich niet veroorloven om alle tijd in de stal te besteden. Deze koeien hebben van nature een rustig karakter. Je kunt zomaar bij alle dieren in de box gaan.'

De hoge ruwvoerefficiëntie is volgens Jean-Paul en Stijn een extra voordeel. Voor het voeren wordt een beroep gedaan op acht hectare mais, een klein perceel voederbieten en tweeëntwintig hectare

gras. 'In de voormiddag krijgen de dieren mais en in de vooravond alleen graszaadhooi. Met snellere voersoorten kunnen deze dieren minder goed overweg.'

Stijn wijst op het nadelige effect van energierijk voeren op de mogelijkheden tot natuurlijk kalven. 'Mais en hooi zijn voldoende.'

De vaarzen kalven af op 29 tot 30 maanden. 'Dat is vrij laat, maar de dieren lopen dat later weer in door een korte tussenkalf tijd. De meeste dieren kalven immers binnen het jaar opnieuw af.' Jean-Paul wijst op de goedkope opfok. 'Om een vaars op te fokken is bijna geen krachtvoer nodig. Dat is weer een economisch voordeel.' De verkoopprijs van de dieren ligt lager dan voor luxer witblauwvee. 'Doorgaans ligt de verkoopprijs twintig tot vijfentwintig eurocent per kilogram lager, maar met ruime gewichten die al snel over de duizend kilogram gaan, is dat verschil goed te compenseren.'

Hellingstal biedt onderdak aan het jongvee